ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (ôsma komora)

z 24. marca 2011*

Vo veci T-384/06,

IBP Ltd, so sídlom v Tiptone (Spojené kráľovstvo),

International Building Products France SA, so sídlom v Sartrouville (Francúzsko),

v zastúpení: M. Clough, QC, a A. Aldred, solicitor,

žalobkyne,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: F. Castillo de la Torre a V. Bottka, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

* Jazyk konania: angličtina.

ktorej predmetom je návrh na čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie K(2006) 4180 z 20. septembra 2006 o konaní podľa článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/F-1/38.121 – Tvarovky) a subsidiárne na zníženie pokuty uloženej žalobkyniam v tomto rozhodnutí,

VŠEOBECNÝ SÚD (ôsma komora),

v zložení: predsedníčka komory M. E. Martins Ribeiro, sudcovia N. Wahl (spravodajca) a A. Dittrich,

tajomník: T. Weiler, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. februára 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

Okolnosti predchádzajúce sporu

1 Rozhodnutím K(2006) 4180 z 20. septembra 2006 o konaní podľa článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/F-1/38.121 – Tvarovky) (zhrnutie v Ú. v. EÚ L 283,

2007, s. 63, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) Komisia Európskych spoločenstiev konštatovala, že niekoľko podnikov porušilo článok 81 ods. 1 ES a článok 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP) tým, že sa počas rôznych období medzi 31. decembrom 1988 a 1. aprílom 2004 podieľali na jedinom, komplexnom a nepretržitom porušovaní pravidiel Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže, a to v podobe súboru protisúťažných dohôd a zosúladených postupov na trhu s medenými tvarovkami a tvarovkami zo zliatin medi, ktoré zahŕňali územie EHP. Porušovanie spočívalo v určovaní cien, dohodách na cenníkoch, zľavách a rabatoch a mechanizmoch zvyšovania cien, v rozdelení vnútroštátnych trhov a zákazníkov a vo výmene ďalších obchodných informácií, ako aj v účasti na pravidelných stretnutiach a udržiavaní ďalších kontaktov, ktoré mali uľahčiť porušovanie.

2 Žalobkyne spoločnosti IBP Ltd a International Building Products France SA (ďalej len „IBP France“) patria medzi adresátov napadnutého rozhodnutia.

3 IBP France je 100 % dcérskou spoločnosťou spoločnosti IBP. Tú založila v roku 2001 spoločnosť Oystertec plc, aby 23. novembra 2001 kúpila od spoločnosti Delta plc aktíva bývalej holdingovej spoločnosti IBP (nazývanej aj IBP Ltd, potom nazývanej Aldway Nine Ltd) a akcie jej dcérskych spoločností, medzi ktoré patrila aj spoločnosť IBP France. Dňa 1. júna 2005 si Oystertec zmenila názov na Advanced Fluid Connections plc (ďalej len „AFC“). Dňa 24. marca 2006 bola na túto spoločnosť uvalená nútená správa. Dňa 25. marca 2006 predali nútení správcovia všetky aktíva spoločnosti AFC spoločnosti Celestial Wing Ltd, medzi ktorými sa nachádzali aktíva žalobkýň a spoločnosti International Building Products GmbH (ďalej len „IBP Nemecko“). Celestial Wing bola v rozhodnej dobe 100 % dcérskou spoločnosťou kapitálového investičného fondu Endless LLP. Dňa 15. septembra 2006 Celestial Wing zmenila názov na Pearl Fittings Ltd (odôvodnenie č. 35 napadnutého rozhodnutia). Dvomi uzneseniami z 2. marca 2007 začal sudca Richards z High Court of Justice (England & Wales)

(Vysoký súdny dvor, Anglicko a Wales, Spojené kráľovstvo) insolvenčné konanie proti žalobkyniam a na obdobie uvedeného konania vymenoval dvoch správcov.

4 Dňa 9. januára 2001 spoločnosť Mueller Industries Inc., ďalší výrobca medených tvaroviek, informovala Komisiu o existencii kartelu v odvetví tvaroviek a ďalších priemyselných odvetviach spojených s trhom s medenými rúrami a o svojej vôli spolupracovať na základe oznámenia Komisie o neuložení alebo znížení pokút v kartelových veciach (Ú. v. ES C 207, 1996, s. 4, ďalej len „oznámenie o spolupráci z roku 1996“) (odôvodnenie č. 114 napadnutého rozhodnutia).

5 V dňoch 22. a 23. marca 2001 Komisia v rámci vyšetrovania týkajúceho sa medených rúr a tvaroviek vykonala podľa článku 14 ods. 3 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962, Prvého nariadenia implementujúceho články [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3), neohlásenú kontrolu v priestoroch niekoľkých podnikov (odôvodnenie č. 119 napadnutého rozhodnutia).

6 Po tejto prvej kontrole Komisia v apríli 2001 rozdelila svoje vyšetrovanie týkajúce sa medených rúr na tri samostatné konania, a to konanie vo veci COMP/E-1/38.069 (Medené sanitárne rúry), konanie vo veci COMP/F-1/38.121 (Tvarovky) a konanie vo veci COMP/E-1/38.240 (Priemyselné rúry) (odôvodnenie č. 120 napadnutého rozhodnutia).

7 V dňoch 24. a 25. apríla 2001 Komisia vykonala ďalšiu neohlásenú kontrolu v priestoroch Delta plc, spoločnosti na čele medzinárodnej stavebnej skupiny, ktorej inžinierske oddelenie združovalo niekoľko výrobcov tvaroviek. Táto kontrola sa týkala len tvaroviek (odôvodnenie č. 121 napadnutého rozhodnutia).

8 Od februára resp. marca 2002 zaslala Komisia dotknutým stranám niekoľko žiadostí o informácie podľa článku 11 nariadenia č. 17, neskôr článku 18 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 [ES] a 82 [ES] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) (odôvodnenie č. 122 napadnutého rozhodnutia).

9 V septembri 2003 podala IMI plc žiadosť, aby sa na ňu použilo oznámenie o spolupráci z roku 1996. Po tejto žiadosti nasledovali žiadosti skupiny Delta (marec 2004) a spoločnosti FRA.BO SpA (júl 2004). Poslednú žiadosť o zhovievavosť podala v máji 2005 spoločnosť AFC (odôvodnenia č. 115 až 118 napadnutého rozhodnutia).

10 Dňa 22. septembra 2005 Komisia v rámci veci COMP/F-1/38.121 (Tvarovky) začala konanie o porušení a prijala oznámenie o výhradách, ktoré bolo oznámené žalobkyniam (odôvodnenia č. 123 a 124 napadnutého rozhodnutia).

11 Dňa 20. septembra 2006 Komisia prijala napadnuté rozhodnutie.

12 V článku 1 napadnutého rozhodnutia Komisia konštatovala, že žalobkyne porušovali ustanovenia článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP, a to v prípade spoločnosti IBP od 23. novembra 2001 do 1. apríla 2004 a v prípade spoločnosti IBP France od 4. apríla 1998 do 23. novembra 2001 (v rámci podniku Delta) a od 23. novembra 2001 do 1. apríla 2004 (v rámci podniku AFC).

13 Za toto porušenie Komisia uložila spoločnosti AFC pokutu vo výške 18,08 milióna eur, ktorú bola povinná zaplatiť spoločne a nerozdielne spoločnosť IBP vo výške 11,26 milióna eur [článok 2 písm. c) bod i) napadnutého rozhodnutia] a IBP France vo výške 5,63 milióna eur [článok 2 písm. c) bod ii) napadnutého rozhodnutia]. Komisia tiež

uložila za toto porušenie spoločnosti Delta pokutu vo výške 28,31 milióna eur, ktorú bola IBP France povinná spoločne a nerozdielne zaplatiť vo výške 5,63 milióna eur [článok 2 písm. d) bod iii) napadnutého rozhodnutia].

14 Na stanovenie výšky pokuty uloženej každému podniku uplatnila Komisia v napadnutom rozhodnutí metódu definovanú v usmerneniach k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 [UO] (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia z roku 1998“).

15 Pokiaľ ide najskôr o stanovenie východiskovej sumy pokuty podľa závažnosti porušenia, Komisia kvalifikovala porušenie ako veľmi závažné z dôvodu jeho povahy a zemepisného rozsahu (odôvodnenie č. 755 napadnutého rozhodnutia).

16 Keďže sa Komisia ďalej domnievala, že medzi dotknutými podnikmi existujú významné rozdiely, pristúpila k odlišnému zaobchádzaniu, pričom na tieto účely vychádzala z ich relatívneho významu na relevantnom trhu určeného podľa ich podielu na trhu. Na základe toho rozdelila dotknuté podniky do šiestich kategórií (odôvodnenie č. 758 napadnutého rozhodnutia).

17 Podnik Delta bol zaradený do druhej kategórie, pre ktorú bola stanovená východisková suma pokuty vo výške 46 miliónov eur, zatiaľ čo AFC bola zaradená do tretej kategórie, pre ktorú bola stanovená východisková suma pokuty vo výške 36 miliónov eur (odôvodnenie č. 765 napadnutého rozhodnutia).

18 Vzhľadom na dĺžku trvania účasti žalobkýň na porušovaní bola prvá časť východiskovej sumy pokuty uloženej spoločnosti IBP France zvýšená z dôvodu jej účasti na porušení v rámci podniku Delta o 35 % a druhá časť z dôvodu jej účasti na porušení v rámci podniku AFC o 20 %. Východisková suma pokuty uloženej spoločnosti IBP bola zvýšená o 20 %.

19 Ďalej bolo pokračovanie účasti na porušení po kontrolách Komisie považované za priťažujúcu okolnosť, čo odôvodňovalo zvýšenie východiskovej sumy pokuty, ktorá bola uložená spoločne podnikom Delta a AFC, o 60 % (odôvodnenie č. 785 napadnutého rozhodnutia). Rovnako bola základná suma pokuty spoločnosti AFC zvýšená z dôvodu klamlivých informácií, ktoré Komisii poskytla (odôvodnenie č. 790 napadnutého rozhodnutia).

20 Pokiaľ ide o spoločnosť IBP, horná hranica 10 % uvedená v článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003, teda 11,26 milióna eur, bola vypočítaná na základe celkového celosvetového obratu tejto spoločnosti. V prípade spoločnosti IBP France bola táto horná hranica 10 % uplatnená na dve sumy pokuty, ktoré bol podnik povinný zaplatiť spoločne a nerozdielne so svojimi dvomi po sebe nasledujúcimi materskými spoločnosťami. Vzhľadom na to, že tieto dve časti prekročili hornú hranicu 10 %, na IBP France sa hľadelo tak, že je povinná spoločne a nerozdielne zaplatiť polovicu sumy pokuty zodpovedajúcu hornej hranici 10 % každej zo svojich po sebe nasledujúcich materských spoločností.

21 Na spoločnosť AFC a jej dcérske spoločnosti sa neuplatnilo nijaké zníženie sumy pokuty podľa ustanovení uvedených v oddieli D ods. 2 prvej a tretej zarážky oznámenia o spolupráci z roku 1996 (odôvodnenia č. 861 až 865 napadnutého rozhodnutia).

Konanie a návrhy účastníkov konania

22 Žalobkyne návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 13. decembra 2006 podali žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

23 Uznesením z 28. marca 2007 predseda Súdu prvého stupňa zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré žalobkyne podali na účely odkladu vykonateľnosti článku 2 písm. c) a d) napadnutého rozhodnutia.

24 Na základe správy sudcu spravodajcu Všeobecný súd (ôsma komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania.

25 Listom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 20. januára 2010 žalobkyne informovali Všeobecný súd, že pre svoju kritickú finančnú situáciu nemôžu byť zastúpené na pojednávaní. Keďže sa potom Všeobecný súd domnieval, že sa zdá, že uskutočnenie pojednávania je nevyhnutné, aby mohla Komisia odpovedať na niektoré otázky, ktoré vyplynuli zo spisu a ktoré nemohli byť úplne vyriešené s ohľadom na písomnosti, boli prednesy Komisie a jej odpovede na otázky, ktoré jej Všeobecný súd položil, vypočuté na pojednávaní 4. februára 2010.

26 Žalobkyne navrhujú, aby Všeobecný súd:

— zrušil napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom sa ne uplatní, pokiaľ ide o obdobie od 23. novembra 2001 do 1. apríla 2004,

— zrušil pokutu, ktorá im bola uložená, alebo ju znížil na sumu, ktorú Všeobecný súd považuje za primeranú,

— nariadil opatrenia na zabezpečenie priebehu konania alebo vyšetrovanie nevyhnutné na vyriešenie sporu medzi nimi a Komisiou a spoločnosťou FRA.BO v oblasti dôkazov týkajúcich sa stretnutia Fédération française des négociants en appareils sanitaires, chauffage, climatisation et canalisations (Francúzska federácia obchodníkov so sanitárnym zariadením, kúrením klimatizáciou a kanalizáciou, ďalej len „FNAS“) a telefonických hovorov pani B. (FRA.BO), najmä výsluch dotknutých svedkov vrátane pani I. a pani B. a pánov T., H., R. a D., ako aj akéhokoľvek ďalšieho svedka, ktorého Všeobecný súd považuje za vhodné vypočuť,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

27 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

— zamietol žalobu,

— zaviazal žalobkyne na náhradu trov konania vrátane trov konania o nariadení predbežného opatrenia.

Právny stav

28 Na podporu žaloby uvádzajú žalobkyne dva žalobné dôvody, pričom prvý z nich je založený na porušení článku 81 ES a druhý na nesprávnom výpočte výšky pokuty.

O návrhu na nariadenie opatrení na zabezpečenie priebehu konania alebo vykonanie dokazovania

29 Treba pripomenúť, že podľa článku 68 ods. 1 prvého pododseku rokovacieho poriadku môže Všeobecný súd po vypočutí účastníkov konania bez návrhu alebo na návrh niektorého účastníka konania nariadiť dokazovanie určitých skutočností výsluchom svedkov. Podľa tretieho pododseku rovnakého ustanovenia musí byť v návrhu účastníka konania na výsluch svedka presne uvedené, akých skutočností sa má výsluch týkať a z akých dôvodov má byť svedok vypočutý.

30 Pokiaľ ide o posúdenie návrhov na prijatie opatrení na zabezpečenie konania alebo návrhov dôkazných prostriedkov podaných účastníkom sporu, je potrebné pripomenúť, že len Všeobecný súd rozhoduje o prípadnej potrebe doplniť informácie, ktorými disponuje vo veci, o ktorej rozhoduje (pozri rozsudok Súdneho dvora z 22. novembra 2007, Sniace/Komisia, C-260/05 P, Zb. s. I-10005, bod 77 a tam citovanú judikatúru).

31 Súdny dvor tak predovšetkým rozhodol, že aj keď návrh na výsluch svedkov uvedený v žalobe presne označuje skutočnosti, s ohľadom na ktoré má byť vypočutý svedok alebo svedkovia, a dôvody odôvodňujúce ich výsluch, prináleží Všeobecnému súdu posúdiť dôležitosť návrhu vo vzťahu k predmetu konania a k potrebe vykonať výsluch označených svedkov (rozsudky Súdneho dvora zo 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisia, C-185/95 P, Zb. s. I-8417, bod 70; z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Zb. s. I-5425, bod 68, a uznesenie Súdneho dvora z 15. septembra 2005, Marlines/Komisia, C-112/04 P, neuverejnené v Zbierke, bod 38).

32 V prejednávanej veci žalobkyne s výnimkou odôvodnenia uvedeného v tretej časti žalobného návrhu nepredložili nijaké odôvodnenie ani dôvody. Tento návrh preto treba zamietnuť.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 81 ES

Tvrdenia účastníkov konania

33 Žalobkyne tvrdia, že Komisia porušila článok 81 ES v rozsahu, v akom jej konštatovania predstavujú zjavne nesprávne posúdenie, pokiaľ ide o existenciu jediného a nepretržitého porušenia. Okrem toho tvrdia, že Komisia svoje rozhodnutie neodôvodnila dostatočne a porušila ich právo byť vypočutý.

34 Žalobkyne spochybňujú to, ako Komisia posúdila tri rozhodujúce udalosti, o ktoré sa opierala pri konštatovaní existencie jediného a nepretržitého porušenia. Ide o ich účasť na stretnutiach FNAS medzi júnom 2003 a aprílom 2004, o stretnutie z 18. marca 2004, ktoré sa uskutočnilo v Essene (Nemecko) s niektorými konkurentmi, a rôzne telefonické rozhovory, ktoré sa uskutočnili medzi dvoma zástupcami spoločnosti FRA.BO a spoločnosti IBP Banninger Italia Srl od roku 2001 do apríla 2004.

35 Pokiaľ ide o stretnutia FNAS, žalobkyne na úvod zdôrazňujú, že pokiaľ ide o tieto stretnutia, v oznámení o výhradách neboli obvinené z porušenia. Okrem toho bolo

oznámenie o výhradách adresované FNAS, hoci FNAS nebola uznaná za vinnú z porušenia článku 81 ES.

36 Žalobkyne tvrdia, že Komisia sa opierala o zápisnice zo stretnutí FNAS, ktoré s výnimkou jedinej účastníci neschválili. Účastníci iba podpísali prezenčnú listinu.

37 Žalobkyne uvádzajú, že stretnutia FNAS nemali protisúťažný cieľ. Na podporu svojho stanoviska sa opierajú o vyhlásenie pani I., ako aj o oficiálnu pozvánku na stretnutie FNAS z 25. júna 2003, ktorého program sa týkal technickej otázky, a to balenia zvoleného zákazníkmi členov FNAS. Žalobkyne dodávajú, že pani I. podpísala vyhlásenie spoločnosti Oystertec týkajúce sa jej politiky v oblasti protisúťažných postupov. Stretnutia FNAS okrem toho neboli tajné a zákazníci sa na nich mohli zúčastniť.

38 Žalobkyne tvrdia, že IBP France sa usilovala dištancovať sa od pokusov spoločnosti Comap SA diskutovať o cenách. V tomto ohľade sa odvolávajú na vyhlásenie pani I., ktoré potvrdzuje, že vždy konali tak, aby sa na stretnutiach FNAS zamedzilo diskusiám o budúcich cenách alebo výmene dôverných informácií alebo jej ukončení.

39 Žalobkyne tvrdia, že aj keď predajca na stretnutí 3. novembra 2003 skutočne spomenul, že spoločnosť IBP France zvýši ceny od 1. januára 2004, zákazníci boli o tomto zvýšení informovaní od 28. októbra 2003, čiže informácia na trhu už nebola dôverná. Podľa žalobkýň bolo okrem toho s ohľadom na atmosféru nedôvery, ktorá panovala

medzi účastníkmi, málo pravdepodobné, že by sa na stretnutí 20. januára 2004 dosiahla dohoda.

40 Žalobkyne tvrdia, že zvýšenie cien počas roka 2004 v žiadnom prípade nesúviselo so stretnutiami FNAS. Zvýšenie cien, ktoré oznámila spoločnosť IBP France vo svojom liste z 28. októbra 2003, nanútila žalobkyniam spoločnosť Oystertec. Existujú aj ďalšie hodnoverné vysvetlenia zvýšení cien, ku ktorým v roku 2004 pristúpili spoločnosti Comap a Raccord Orléanais SAS, najmä zvýšenia ceny surovín.

41 Z toho podľa žalobkýň vyplýva, že stretnutia FNAS neboli súčasťou skoršieho jediného a nepretržitého porušenia, pretože ich cieľ bol legitímny a úplne odlišný od cieľa stretnutí tzv. „super-EFMA" organizovaných pred stretnutiami European Fittings Manufacturers Association (EFMA, Európske združenie výrobcov tvaroviek) alebo po nich.

42 Nakoniec žalobkyne uvádzajú, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že zemepisný rozsah stretnutí FNAS je celoeurópsky. Tvrdia, že tento rozsah bol obmedzený na Francúzsko a že sa iba odkazovalo na jednotky balenia používané na iných vnútroštátnych trhoch. Podľa nich išlo o legitímne diskusie týkajúce sa požiadaviek iných trhov.

43 Pokiaľ ide o stretnutie spoločností IBP Nemecko, R. Woeste & Co. Yorkshire GmbH a Comap v Essene 18. marca 2004, žalobkyne tvrdia, že Komisia nesprávne posúdila skutkový stav. V tomto ohľade uvádzajú, že pán H. zo spoločnosti IBP Nemecko iba odpovedal na otázky týkajúce sa cien jeho spoločnosti, ale nedošlo k nijakej diskusii o presnom percente alebo presnom dátume uskutočnenia zvýšenia cien. Okrem

toho podľa žalobkýň boli tieto informácie už zverejnené a v dôsledku toho už neboli dôverné.

44 Žalobkyne tiež uvádzajú, že stretnutie v Essene bolo jedinou príležitosťou na diskusiu, ale nebolo vôbec úmyselné. Podľa nich neexistuje nijaký dôkaz o tom, že by sledovali rovnaký cieľ, ako bol cieľ existujúci pred kontrolami. Z toho vyplýva, že keďže neexistuje „jednotný zámer", Komisia sa nemôže domnievať, že toto stretnutie bolo súčasťou skoršieho jediného a nepretržitého porušenia.

45 Žalobkyne ďalej zdôrazňujú, že výhrada týkajúca sa stretnutia v Essene nebola vo vzťahu k nim zohľadnená v oznámení o výhradách. Napadnuté rozhodnutie v tomto ohľade mlčí aj o prípadnom porušení článku 81 ES spoločnosťou IBP Nemecko alebo spoločnosťou IBP Francúzsko.

46 Pokiaľ ide o telefonické kontakty medzi žalobkyňami a niektorými ich konkurentmi, žalobkyne tvrdia, že z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia disponuje len dôkazmi, najmä telefónnymi výpismi, ktoré sa týkajú obdobia od 10. apríla 2002 do 17. júla 2003. V dôsledku toho sa Komisia dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že tieto dôkazy podložili jej konštatovania týkajúce sa obdobia od marca 2001 do apríla 2004.

47 Žalobkyne s cieľom vyvrátiť stanovisko Komisie najskôr tvrdia, že pani B. (FRA.BO) sa kontaktovala s pánom R. (IBP Banninger Italia) omnoho častejšie než on s ňou. Na rozdiel od tvrdenia Komisie netrvali tieto rozhovory celkovo viac než približne jednu hodinu.

48 Žalobkyne ďalej tvrdia, že existuje iné hodnoverné vysvetlenie týchto telefonických kontaktov, a to, že aj keď posledná faktúra spoločnosti IBP Banninger Italia určená spoločnosti FRA.BO pochádza zo septembra 2002, FRA.BO sa naďalej kontaktovala so spoločnosťou IBP Banninger Italia, aby od nej nakúpila výrobky.

49 Žalobkyne dodávajú, že obdobie, ktoré zahŕňajú uvedené telefónne výpisy, sa časovo nezhoduje so zvýšením cien spoločnosti IBP Banninger Italia. Okrem toho tieto telefónne výpisy preukazujú, že hovory sa síce uskutočnili, ale nepreukazujú ich obsah. Spoločnosť FRA.BO iba vyslovila tvrdenia bez toho, aby ich podložila písomnými dôkazmi či predložila konkrétne informácie.

50 Žalobkyne sa nakoniec domnievajú, že tak ako v prípade spoločnosti IMI a spoločnosti Aalberts Industries NV, dĺžka ich účasti na porušení by mala byť obmedzená nanajvýš na obdobie stretnutí FNAS.

51 Žalobkyne sa domnievajú, že Komisia nesprávne konštatovala existenciu jediného a nepretržitého porušovania. Zdôrazňujú najskôr, že neexistuje „jednotný zámer" alebo „totožný cieľ". Podľa nich Komisia neodhalila nijakú štatistickú informáciu rovnakej povahy, ako sú informácie týkajúce sa obdobia pred rokom 2001, ktorá by preukázala fungovanie systému kontroly. Okrem toho tvrdia, že uskutočnenie programu zlučiteľnosti s právom hospodárskej súťaže v prípade spoločnosti Oystertec „prerušilo reťaz kontinuity" a vylúčilo tak založenie jediného a nepretržitého porušenia.

52 Pokiaľ ide o formálne nedostatky, žalobkyne po prvé tvrdia, že Komisia nepredložila nijaký primeraný dôvod, ktorý by odôvodnil skutočnosť, že sa opierala o nekonkrétne a nepodložené dôkazy spoločnosti FRA.BO, ani neuviedla, prečo ich využila proti žalobkyniam a nie proti spoločnosti Aalberts Industries.

53 Po druhé žalobkyne tvrdia, že ich právo byť vypočutý bolo počas správneho konania porušené. To súvisí najmä so skutočnosťou, že Komisia vychádzala vo svojom rozhodnutí zo stretnutí FNAS, ktoré sa ich týkali, hoci v oznámení o výhradách to neurobila a napokon sa ani o také stretnutia neopierala, pokiaľ ide o spoločnosť AFC, keďže Komisia sa na ne odvolávala len v súvislosti s FNAS. Komisia tiež vychádzala zo správania pána R., aj keď spoločnosť IBP Banninger Italia nebola adresátom oznámenia o výhradách a nikdy nebola vypočutá a aj keď Komisia nikdy nevyhlásila, že tvrdenia pani B. predstavujú porušenie článku 81 ES.

54 Komisia navrhuje tento žalobný dôvod zamietnuť.

Posúdenie Všeobecným súdom

55 Na úvod treba pripomenúť, že porušenie článku 81 ES môže vyplývať nielen z jednotlivého aktu, ale aj zo skupiny aktov alebo dokonca z pretrvávajúceho správania. Pokiaľ rôzne činnosti spadajú do „celkového plánu“ vzhľadom na svoj rovnaký cieľ skresľujúci hospodársku súťaž vnútri spoločného trhu, Komisia je oprávnená vyvodzovať zodpovednosť za tieto činnosti v závislosti od účasti na porušení ako celku (rozsudok Súdneho dvora zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123, bod 258).

56 Podniku môže byť okrem toho pripísaná zodpovednosť za celosvetový kartel aj vtedy, ak sa preukáže, že sa priamo podieľal na jednom alebo viacerých základných prvkov tohto kartelu, pokiaľ vedel alebo musel vedieť jednak, že tajná dohoda, na ktorej sa

zúčastňuje, je súčasťou celkovej schémy, jednak, že táto celková schéma zahŕňa súbor základných prvkov kartelu. Takisto podnik, ktorý sa zúčastnil na jedinom a komplexnom porušení správaním, ktoré mu bolo vlastné a ktorého účelom bolo prispieť k uskutočňovaniu porušovania ako celku, môže byť rovnako zodpovedný za správanie ostatných podnikov v rámci toho istého porušovania po celú dobu svojej účasti na uvedenom porušovaní. Tak je to v prípade, že sa preukáže, že daný podnik o porušovaní ostatných účastníkov vedel alebo ho mohol rozumne predvídať a bol pripravený prijať z toho vyplývajúce riziko (rozsudok Súdneho dvora z 8. júla 1999, Komisia/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Zb. s. I-4125, bod 203).

57 Pokiaľ ide o vykonanie dôkazu o porušení článku 81 ods. 1 ES, treba pripomenúť, že Komisia musí na odôvodnenie pevného presvedčenia, že došlo k spáchaniu tvrdeného porušenia, predložiť dostatočne presné a súhlasné dôkazy (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 28. marca 1984, CRAM a Rheinzink/Komisia, 29/83 a 30/83, Zb. s. 1679, bod 20). Pokiaľ má súd pochybnosti, musia byť tieto pochybnosti v prospech podniku, ktorý je adresátom rozhodnutia konštatujúceho porušenie. Súd teda nemôže dospieť k záveru, že Komisia z právneho hľadiska dostatočne preukázala existenciu daného porušenia, ak má súd v tomto ohľade naďalej pochybnosti, najmä v rámci konania o žalobe smerujúcej k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa ukladá pokuta (rozsudok Súdu prvého stupňa z 25. októbra 2005, Groupe Danone/Komisia, T-38/02, Zb. s. II-4407, bod 215).

58 Z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že každý z dôkazov predložených Komisiou nemusí nutne zodpovedať týmto kritériám so zreteľom na každý prvok porušenia. Postačuje, ak súbor nepriamych dôkazov, na ktoré sa inštitúcia odvoláva, zodpovedá tejto požiadavke ako celok (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. júla 2004, JFE Engineering a i./Komisia, T-67/00, T-68/00, T-71/00 a T-78/00, Zb. s. II-2501, bod 180 a tam citovanú judikatúru).

59 Okrem toho je obvyklé, že sa činnosti, s ktorými sú spojené protisúťažné dohody, uskutočňujú tajne, stretnutia sa konajú potajomky a súvisiaca dokumentácia je obmedzená na minimum. Z toho vyplýva, že aj keď Komisia objaví dôkazy výslovne preukazujúce protiprávny kontakt medzi hospodárskymi subjektmi, ako sú zápisnice zo stretnutí, obyčajne sú len zlomkovité a nesúrodé do tej miery, že je často nutné rekonštruovať niektoré detaily prostredníctvom dedukcií. Vo väčšine prípadov sa preto musí existencia protisúťažného postupu alebo protisúťažnej dohody vyvodiť z určitého počtu zhodujúcich sa skutočností a nepriamych dôkazov, ktoré ako celok môžu predstavovať dôkaz o porušení pravidiel hospodárskej súťaže, pokiaľ neexistuje iné logické vysvetlenie (rozsudky Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 55 vyššie, body 55 až 57, a z 25. januára 2007, Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel/Komisia, C-403/04 P a C-405/04 P, Zb. s. I-729, bod 51).

60 Pokiaľ ide o dĺžku trvania porušenia, Komisia ju musí preukázať tiež, lebo dĺžka trvania je základným prvkom pojmu porušenia podľa článku 81 ods. 1 ES. V tomto ohľade sa uplatnia zásady uvedené vyššie (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 21. septembra 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Komisia, C-105/04 P, Zb. s. I-8725, body 94 až 96).

61 Z ustálenej judikatúry nakoniec vyplýva, že pokiaľ nedošlo k výslovnému dištancovaniu sa, Komisia sa môže domnievať, že porušenie nebolo ukončené (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 19. marca 2009, Archer Daniels Midland/Komisia, C-510/06 P, Zb. s. I-1843, bod 119 a nasl. a tam citovanú judikatúru).

62 V prejednávanej veci treba uviesť, že IBP France nespochybňuje, že sa zúčastňovala na porušení pred kontrolami vykonanými Komisiou v marci 2001.

63 Treba tiež uviesť, že udalosti, ktoré žalobkyniam vytýka Komisia, teda účasť na stretnutiach FNAS, kontakty medzi žalobkyňami a spoločnosťou FRA.BO, ako aj kontakty nadviazané na veľtrhu v Essene, žalobkyne ako také nespochybňujú. Spochybňujú však protisúťažný charakter týchto udalostí a skutočnosť, že patria do rámca jediného, komplexného a nepretržitého porušenia konštatovaného vo vzťahu k obdobiu pred marcom 2001.

64 Treba preto určiť, či treba správanie konštatované po kontrolách Komisie v marci 2001 kvalifikovať ako protisúťažné kontakty a či umožňujú dospieť k záveru o pokračovaní toho istého porušenia.

65 Pokiaľ ide po prvé o účasť žalobkýň na stretnutiach FNAS, najmä zo zápisníc z týchto stretnutí vyplýva, že na stretnutiach logistického výboru FNAS sa diskutovalo o otázkach týkajúcich sa cien, ako sú predajné marže a zvýšenia cien tvaroviek.

66 Treba totiž uviesť, že zápisnica z 25. júna 2003 hovorí o rozhodnutí konkurentov, podľa ktorého „cieľom, ktorý sa má dosiahnuť, je prinajmenšom stabilizácia cien“. Zo zápisnice z 15. októbra 2003 vyplýva, že Aquatis France, IBP, a Comap poskytli ostatným výrobcom informácie o rozdelení svojich predajov na určité kategórie výrobkov, ako aj o svojich maržách. Na stretnutí 3. novembra 2003 došlo k výmene informácií o budúcich zvýšeniach cien. Zo zápisnice z 20. januára 2004 tiež vyplýva, že po určitej výmene názorov pán L. (Comap) navrhol, aby „výrobcovia informovali svojich zákazníkov o možnom zvýšení cien o 6 % súvisiacom so zvýšením ceny materiálov s cieľom

otestovať reakciu trhu a súčasne zvýšiť cenu balení“. Podľa tejto zápisnice „musí k tomuto zvýšeniu ceny materiálov dôjsť v celom sortimente“ a „jednotková cena nových balení sa tak musí zvýšiť o 5,3 alebo 5,4 %“. Nakoniec po tomto stretnutí sa 16. februára 2004 uskutočnila telefonická konferencia, v priebehu ktorej každý výrobca uviedol svoj názor, pokiaľ ide o plánované zvýšenie cien.

67 Aj keď diskusie s dodávateľmi týkajúce sa ich žiadosti o zmenu balenia neboli relevantné, pokiaľ ide o právo hospodárskej súťaže, a aj keď by taká žiadosť viedla k ďalším výrobným nákladom, nič to nemení na tom, že konanie vo vzájomnej zhode týkajúce sa percenta, ktoré by sa odrazilo na dodávateľoch alebo na časti nákladov, ktorú by znášali výrobcovia, nie je samo osebe bez vplyvu na trh. Ide o otázku, ktorú musí podnik vyriešiť samostatne. To isté platí aj pre predajné marže a zvýšenia cien tvaroviek.

68 Pokiaľ ide po druhé o dvojstranné kontakty, z vyhlásenia spoločnosti FRA.BO, ktoré urobila v rámci svojej žiadosti o zhovievavosť, a z niektorých listinných dôkazov, ktoré poskytla v priebehu správneho konania, vyplýva, že výmeny citlivých informácií medzi konkurentmi pokračovali aj po kontrolách vykonaných Komisiou. V tejto súvislosti treba poznamenať, že dôkaz o obsahu telefonických hovorov spočíva v niekoľkých písomných poznámkach urobených počas rozhovorov medzi zástupcom spoločnosti Comap a zástupcom spoločnosti FRA.BO (odôvodnenia č. 508 až 510 napadnutého rozhodnutia) a poznámkach týkajúcich sa rozhovoru medzi zástupcom spoločnosti Aalberts Industries a zástupcom spoločnosti FRA.BO (odôvodnenie č. 511 napadnutého rozhodnutia). Treba však poznamenať, že taký dôkaz chýba, pokiaľ ide o žalobkyne. Telefónne výpisy spoločnosti FRA.BO síce ukazujú, že ku kontaktom medzi zástupcom FRA.BO a zástupcom žalobkýň skutočne došlo, ale neposkytujú nijaký údaj, pokiaľ ide predmet týchto rozhovorov. Treba preto konštatovať, že Komisia sa vo vzťahu k žalobkyniam opierala iba o vyhlásenie spoločnosti FRA.BO.

69 V tomto ohľade treba poznamenať, že vyhlásenia urobené v rámci politiky zhovievavosti hrajú dôležitú úlohu. Tieto vyhlásenia urobené v mene podnikov majú nezanedbateľnú dôkaznú hodnotu, keďže prinášajú značné právne a ekonomické riziká (pozri v tomto zmysle rozsudky JFE Engineering a i./Komisia, už citovaný v bode 58 vyššie, body 205 a 211, a Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel/Komisia, už citovaný v bode 59 vyššie, bod 103). Nič to však nemení na tom, že vyhlásenie podniku obvineného z toho, že sa zúčastnil na karteli, ktorého správnosť spochybňuje niekoľko ďalších obvinených podnikov, nemožno považovať za postačujúci dôkaz existencie porušenia, ktorého sa tieto podniky dopustili, bez toho, aby bolo podporené inými dôkazmi (pozri rozsudok JFE Engineering a i./Komisia, už citovaný v bode 58 vyššie, bod 219 a tam citovanú judikatúru). Bez ohľadu na to, že z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že uvedené telefonické kontakty nemôžu byť vysvetlené vzájomnými dodávkami s výnimkou dodávok v júli 2002 (odôvodnenie č. 788 napadnutého rozhodnutia) a že Komisia disponuje dôkazmi, ktoré preukazujú, že FRA.BO mala kontakty s ďalšími konkurentmi, ktoré mali protisúťažný charakter, treba dospieť k záveru, že v prípade neexistencie ďalších nepriamych dôkazov nebol údajný protisúťažný obsah kontaktov medzi spoločnosťou FRA.BO a žalobkyňami z právneho hľadiska dostatočne preukázaný. Okrem toho napadnuté rozhodnutie nehovorí o dvojstranných kontaktoch s protisúťažným charakterom medzi žalobkyňami a ostatnými konkurentmi.

70 Pokiaľ ide po tretie o stretnutie medzi pánom H. (IBP Nemecko) a zástupcom spoločnosti Comap na veľtrhu v Essene 18. marca 2004, z vyhlásenia pána H. vyplýva, že odpovedal na otázku súvisiacu s cenami a že IBP stanovila zvýšenie cien na koniec marca 2004. Keďže žalobkyne nepreukázali, že táto informácia už bola zverejnená a oficiálny list, ktorý sa týkal tohto zvýšenia, bol zaslaný až 30. marca 2004, treba konštatovať, že išlo o kontakt, akokoľvek izolovaný, ktorý súvisel s cenovou politikou na nemeckom trhu.

71 Argument, podľa ktorého táto komunikácia nemala protisúťažný charakter z dôvodu neexistencie reciprocity, nie je relevantný. Podľa judikatúry nie je na porušenie zásady

nezávislého správania na trhu nevyhnutné, aby bola výmena informácií recipročná. V tomto ohľade z judikatúry vyplýva, že sprístupnenie citlivých informácií odstraňuje neistotu týkajúcu sa budúceho správania konkurenta a ovplyvňuje tak priamo alebo nepriamo stratégiu adresáta týchto informácií (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 23. novembra 2006, Asnef-Equifax a Administración del Estado, C-238/05, Zb. s. I-11125, bod 51 a tam citovanú judikatúru).

72 V tejto fáze je teda potrebné dospieť k záveru, že väčšina vytýkaných udalostí, ku ktorým došlo po kontrolách vykonaných Komisiou v marci 2001, teda kontakty v rámci stretnutí FNAS a stretnutie na veľtrhu v Essene, mala protisúťažný charakter.

73 Pokiaľ ide o otázku, či išlo o pokračovanie porušovania zisteného pred marcom 2001, treba uviesť, že toto porušovanie spočívalo v pravidelnej, niekoľko rokov trvajúcej organizácii viacstranných a dvojstranných kontaktov medzi konkurujúcimi si výrobcami, ktorých predmetom bolo zavedenie protiprávnych postupov s cieľom umelo organizovať fungovanie trhu s tvarovkami, a to najmä v oblasti cien.

74 Uvedené kontakty sa nadväzovali na stretnutiach organizovaných v rámci odborných združení, konkrétne v rámci EFMA (na stretnutiach tzv. „super-EFMA“), na obchodných veľtrhoch, na stretnutiach *ad hoc* a počas dvojstranných výmen názorov. Vo všeobecnosti sa iniciatívy smerujúce k diskusiám o zvyšovaní cien prijímali na celoeurópskej úrovni a ich výsledok sa vykonával na vnútroštátnej úrovni, keďže výrobcovia mali postup koordinácie cien vlastný každému štátu a miestne dohody, ktoré dopĺňali dohody prijaté na európskej úrovni.

75 Správanie vytýkané po marci 2001 spočívalo aj v kontaktoch nadviazaných v rámci odborných združení (stretnutia FNAS), v dvojstranných kontaktoch týkajúcich sa parametrov hospodárskej súťaže, ako sú ceny, zvyšovanie cien a obchodné podmienky pre zákazníkov, a v kontaktoch nadviazaných na obchodných veľtrhoch (veľtrh v Essene).

76 Keďže cieľ protisúťažných postupov, teda zosúladenie cien, sa nezmenil, skutočnosť, že niektoré znaky alebo intenzita týchto postupov sa zmenili, nie je relevantná, pokiaľ ide o pokračovanie predmetného kartelu. V tomto ohľade treba poznamenať, že je pravdepodobné, že po kontrolách vykonaných Komisiou sa kartel vyznačoval menej štruktúrovanou formou a činnosťou premenlivejšej intenzity. Zo skutočnosti, že kartel môže zaznamenať obdobia s činnosťou premenlivejšej intenzity, však nevyplýva, že možno dospieť k záveru o jeho skončení.

77 V tomto ohľade treba konštatovať, že aj keď sa po vykonaní kontrol v marci 2001 znížil počet účastníkov kartelu z deviatich na štyroch, hlavní účastníci kartelu pred týmito kontrolami (teda Comap, IBP a bývalé dcérske spoločnosti spoločnosti IMI) sa stále podieľali, ako vyplýva z napadnutého rozhodnutia, na správaní vytýkanom po kontrolách Komisie. Rovnako niektoré z osôb, ktoré boli do kartelu zapojené už pred marcom 2001, sa podieľali aj na správaní vytýkanom po tomto dátume.

78 Pokiaľ ide o zemepisný rozsah porušenia, hoci sa stretnutia FNAS vzťahovali len na francúzsky trh, zdá sa, že protisúťažné kontakty medzi konkurentmi po marci 2001 sa týkali aj iných vnútroštátnych trhov, ako je nemecký, grécky a taliansky trh. Aj keby sa

žalobkyne zúčastnili na karteli, len pokiaľ ide o nemecký a francúzsky trh, nevyhnutne museli vedieť, že kartel mal významnejší rozsah, a teda že ďalšie vnútroštátne trhy sú tiež dotknuté ich konkurentmi.

79 Keďže správanie každého z účastníkov vrátane správania žalobkýň sledovalo rovnaký protisúťažný cieľ, a to obmedziť hospodársku súťaž na trhu s tvarovkami prostredníctvom koordinácie a zvyšovania cien, ako aj výmeny citlivých informácií, Komisia sa mohla oprávnene domnievať, že ide o pokračovanie skoršieho porušenia.

80 Nakoniec ani ostatné argumenty, ktoré uviedli žalobkyne v rámci tohto žalobného dôvodu, teda argumenty založené na skutočnosti, že zápisnice zo stretnutí neboli schválené, že samotná FNAS nebola adresátkou napadnutého rozhodnutia alebo že program boja proti protisúťažným postupom bol uplatniteľný, tento záver nespochybňujú.

81 Pokiaľ ide po prvé o argument, podľa ktorého zápisnice zo stretnutí FNAS neboli schválené, je irelevantný. Je totiž nesporné, že žalobkyne boli na týchto stretnutiach zastúpené. Vzhľadom na to, že uvedené zápisnice boli žalobkyniam zaslané, žalobkyne ich mohli buď písomne, alebo na nasledujúcom stretnutí opraviť alebo upozorniť na body, s ktorými nesúhlasili.

82 Pokiaľ ide po druhé o argument, podľa ktorého samotná FNAS nebola adresátkou napadnutého rozhodnutia, je takisto irelevantný. V tomto ohľade treba poznamenať, že z odôvodnenia č. 606 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia sa domnievala, že „aj keď sú k dispozícii skutočnosti dokazujúce, že výrobcovia uzavreli dohodu,

ktorú podľa [AFC] vykonali, zo žiadnej skutočnosti nevyplýva, že FNAS aktívne prijala úlohu, ktorú jej výrobcovia zverili, alebo že uľahčila vykonávanie dohody“. Komisia preto v odôvodnení č. 607 napadnutého rozhodnutia dospela k správnemu záveru, že FNAS sa na predmetnej dohode nezúčastňovala, a preto nemôže byť uvedená medzi adresátmi napadnutého rozhodnutia.

83 Pokiaľ ide po tretie o argument založený na tom, že bolo možné použiť program boja proti protisúťažným postupom, treba uviesť, že skutočnosť, že žalobkyne vykonávali „program zlučiteľnosti“, nespochybňuje ich účasť na protisúťažných stretnutiach. Okrem toho treba konštatovať, že neexistuje nijaký dokument, ktorý by mohol viesť k záveru, že sa od kartelu verejne dištancovali.

84 Nakoniec po štvrté, pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého žalobkyne neboli v oznámení o výhradách obvinené z porušenia v súvislosti so stretnutiami FNAS, a že teda bolo porušené ich právo byť vypočutý, treba konštatovať, že žalobkyne samotné vo svojej žiadosti o zhovievavosť poskytli zápisnice zo stretnutí FNAS a že Komisia potom v oznámení o výhradách uviedla, že sa domnieva, že protisúťažné kontakty vrátane tých, ktoré boli nadviazané na stretnutiach FNAS, sú súčasťou jediného a nepretržitého porušenia.

85 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že prvý žalobný dôvod treba zamietnuť.

O druhom žalobnom dôvode založenom na nesprávnom výpočte výšky pokuty

Tvrdenia účastníkov konania

86 Žalobkyne najskôr tvrdia, že pokuta uložená spoločnosti IBP France prekračuje 10 % jej obratu, ktorý v roku 2005 predstavoval len 4 896 000 eur. V dôsledku toho mala byť maximálna výška pokuty uloženej spoločnosti IBP France 489 600 eur.

87 Žalobkyne tiež tvrdia, že pokuta vo výške 5,63 milióna eur bola spoločnosti IBP France uložená za to isté správanie dvakrát, prvýkrát za obdobie, keď patrila spoločnosti Delta, a druhýkrát za obdobie, keď patrila spoločnosti AFC.

88 Pokiaľ ide o uplatnenie usmernení z roku 1998, žalobkyne uvádzajú proti stanovisku Komisie niekoľko argumentov. Po prvé tvrdia, že porušenie malo byť kvalifikované ako „málo závažné“ a nie ako „veľmi závažné“. Na podporu svojho názoru žalobkyne odkazujú na zmenu politiky spoločnosti Oystertec, na to, že sa dištancovali od kartelu, ako aj na skutočnosť, že Komisia ich nikdy neobvinila z účasti na „veľmi závažnom“ porušení.

89 Po druhé žalobkyne uvádzajú, že dĺžka trvania porušenia, ktorá im bola preukázaná, je len sedem mesiacov, aj keď podľa výpočtu Komisie ich účasť trvala dva roky a štyri mesiace. Okrem toho sa domnievajú, že sa stali obeťami rozdielneho zaobchádzania v porovnaní so spoločnosťou Aalberts Industries, ktorá nebola uznaná za vinnú

z účasti na porušení v období od roku 2001 do júna 2003, a to aj napriek tomu, že Komisia voči tejto spoločnosti nedisponovala nijakým iným dôkazom než dôkazmi, ktoré využila proti žalobkyniam.

90 Po tretie žalobkyne uvádzajú, že Komisia pri úprave výšky pokút podľa trhového podielu dotknutých podnikov nezohľadnila skutočnosť, že AFC bola „ekonomickým subjektom menšieho významu". Spochybňujú aj zvýšenie základnej sumy pokuty o 60 %, ktoré na ne bolo uplatnené preto, že neukončili porušovanie po kontrolách vykonaných Komisiou, pričom tvrdia, že ich kúpa spoločnosťou AFC sa uskutočnila až 23. novembra 2001, teda osem mesiacov po uvedených kontrolách.

91 Po štvrté, pokiaľ ide o zvýšenie uplatnené z dôvodu klamlivých informácií spoločnosti AFC, žalobkyne tvrdia, že keď Komisia použila také zvýšenie o 50 %, porušila zásadu proporcionality. Hoci sa totiž pán R. dopustil omylu, Komisia nemohla preukázať, že sa ju snažil oklamať. Okrem toho nariadenie č. 1/2003 Komisii iba umožňuje, aby uložila sumu pokuty, ktorá dosahuje 1 % obratu podniku, ktorý jej v odpovedi na žiadosť o informácie poskytol nesprávne alebo skreslené informácie.

92 Žalobkyne okrem toho spochybňujú hodnovernosť vyhlásenia spoločnosti FRA. BO. V tomto ohľade sa domnievajú, že dôkazy, ktoré táto spoločnosť predložila, nie sú podložené ďalšími skutočnosťami a že FRA.BO mala v každom prípade záujem preniesť vinu na svojich konkurentov, aby dosiahla zníženie pokuty, ktorá jej bola uložená.

93 Po piate žalobkyne Komisii vytýkajú, že v napadnutom rozhodnutí odkázala iba na „dotknutý výrobok“, pričom nezohľadnila skutočnú veľkosť trhu s výrobkom, ktorý zahŕňa aj také výrobky, ako sú plastové tvarovky.

94 Po šieste žalobkyne uvádzajú, že keby boli obvinené z porušenia kvalifikovaného ako „veľmi závažné“, predložili by niekoľko argumentov týkajúcich sa finančných problémov spoločnosti AFC. Podľa nich Komisia tiež porušila ich práva tým, že sa nesnažila zistiť, či dcérske spoločnosti disponovali finančnou schopnosťou zaplatiť uloženú pokutu.

95 Nakoniec žalobkyne tvrdia, že Komisia neprávne uplatnila oznámenie o spolupráci z roku 1996. Žalobkyne predovšetkým uvádzajú, že mali legitímnu dôveru v skutočnosť, že dosiahnu zníženie, lebo Komisia prijala ich žiadosť o zhovievavosť. Pokiaľ teda mala výhrady voči ich žiadosti o zhovievavosť, mala ich vysloviť.

96 V rozpore s tvrdením Komisie žalobkyne uvádzajú, že ich spolupráca priniesla pridanú hodnotu najmä z dôvodu poskytnutých dôkazov, ktoré sa týkali stretnutia FNAS a stretnutia, ktoré sa uskutočnilo pri príležitosti veľtrhu v Essene. Navyše žalobkyne poskytli informácie potvrdzujúce informácie, ktoré sú uvedené v žiadosti spoločnosti FRA.BO o zhovievavosť.

97 Žalobkyne okrem toho tvrdia, že Komisia pripísala veľmi veľký význam údajnému oneskorenému podaniu ich žiadosti o zhovievavosť. Uvádzajú, že po tom, ako odhalili prípadné protisúťažné činnosti, okamžite prijali opatrenia s cieľom požiadať o zhovievavosť.

98 Pokiaľ ide o prípadné spochybnenie vecnej správnosti skutkových zistení, žalobkyne uvádzajú, že z ich žiadosti o zhovievavosť jasne vyplýva, že nespochybňujú skutočnosti týkajúce sa FNAS a stretnutia, ktoré sa uskutočnilo na veľtrhu v Essene. Odmietajú len výklad, ktorý vykonala Komisia, aby podložila existenciu jediného a nepretržitého porušenia. Pokiaľ ide o telefonické hovory, žalobkyne tvrdia, že nemohli vôbec nič pripustiť, lebo tieto tvrdenia neboli podložené.

99 Žalobkyne z toho vyvodzujú, že mali na základe oznámenia o spolupráci z roku 1996 získať zníženie pokuty aspoň v takom rozsahu, v akom bola pokuta znížená spoločnosti Delta, teda 20 %, či dokonca zníženie takmer o 50 %, aby sa zohľadnil ich prínos pri dokazovaní.

100 Komisia navrhuje tento žalobný dôvod zamietnuť.

Posúdenie Všeobecným súdom

101 Pokiaľ ide o výhradu založenú na údajnom prekročení hornej hranice 10 % celkového obratu uvedenej v článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003, treba pripomenúť, že pokiaľ je adresát rozhodnutia, v ktorom mu Komisia ukladá pokutu, na čele skupiny tvoriacej jednu hospodársku entitu, obrat, ktorý sa má zohľadniť na účely uplatnenia tejto hornej hranice, je obrat skupiny ako celku. Pri prijímaní napadnutého rozhodnutia bola IBP France 100 % dcérskou spoločnosťou spoločnosti IBP, pričom obe spoločnosti tvorili jedinú hospodársku entitu. Komisia teda pri výpočte tejto hornej hranice správne vychádzala z celkového obratu IBP.

102 Pokiaľ ide o výhradu, podľa ktorej bola pokuta vo výške 5,63 milióna eur uložená spoločnosti IBP France dvakrát za to isté správanie, prvýkrát za obdobie, počas ktorého ju vlastnila spoločnosť Delta, a druhýkrát za obdobie, počas ktorého bola súčasťou spoločnosti, treba ju zamietnuť. Jediná pokuta uložená spoločnosti IBP France po uplatnení hornej hranice 10 % vypočítanej na základe obratu spoločnosti IBP bola rozdelená na dve samostatné časti z dôvodu jej spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti na jednej strane so svojou bývalou materskou spoločnosťou a na druhej strane so svojou súčasnou materskou spoločnosťou.

103 Pokiaľ ide o výhradu založenú na nesprávnom uplatnení usmernení z roku 1998, v súvislosti po prvé so závažnosťou porušenia treba na prvom mieste pripomenúť, že argument žalobkýň, podľa ktorého udalosti po roku 2001 nemali nijakú súvislosť so skorším porušením, už bol odmietnutý. Argument, podľa ktorého správanie konštatované po roku 2001 nemožno kvalifikovať ako veľmi závažné porušenie, je teda irelevantný. Horizontálne dohody o cenách sú totiž svojou povahou veľmi závažnými porušeniami. Na druhom mieste je pojmu „jediné, komplexné a nepretržité porušenie“ vlastné, že jeho označenie za „veľmi závažné“ sa uplatňuje na všetky jeho základné zložky a na celú jeho dĺžku trvania. Skutočnosť, že porušenie zaznamenalo obdobia činnosti s premenlivou intenzitou, toto konštatovanie nevyvracia. Na treťom mieste kvalifikáciu porušenia ako veľmi závažného možno uplatniť vo vzťahu ku všetkým jeho účastníkom. Ako priťažujúcu alebo poľahčujúcu okolnosť možno zohľadniť úroveň individuálnej účasti každého z dotknutých podnikov. Nakoniec v oznámení o výhradách už bolo uvedené, že Komisia považovala porušenie za veľmi závažné. Žalobkyne teda nemôžu s úspechom tvrdiť, že táto kvalifikácia sa týkala len spoločnosti IBP France.

104 Pokiaľ ide po druhé o argument založený na údajnom rozdielnom zaobchádzaní so žalobkyňami v porovnaní so spoločnosťou Aalberts Industries, pokiaľ ide o dĺžku ich účasti na porušení, ani tento argument nemôže uspieť. Komisia totiž po celkovom posúdení dôkazov dospela k záveru, že nedisponuje dostatočnými dôkazmi na

preukázanie účasti spoločnosti Aalberts Industries v období hneď po vykonaní kontrol. Spoločnosť IMI, ktorá je predchodkyňou spoločnosti Aalberts Industries, navyše ukončila svoju účasť hneď po kontrolách. To však nebol prípad spoločnosti Delta a žalobkýň, ktoré sa od sporného kartelu verejne nedištancovali. Okrem toho, aj keby Komisia v rámci svojho posudzovania dôkazov porušila zásadu rovnosti zaobchádzania, dodržanie tejto zásady musí byť v súlade s dodržiavaním zásady zákonnosti, podľa ktorej sa nikto nemôže vo svoj prospech odvolávať na protiprávnosť, ku ktorej došlo v prospech inej osoby.

105 Pokiaľ ide po tretie o argument týkajúci sa zvýšenia východiskovej sumy pokuty o 60 % z dôvodu pokračovania účasti žalobkýň na karteli po kontrolách vykonaných Komisiou, treba pripomenúť, že žalobkyne iba uviedli, že také zvýšenie je „iracionálne", keďže k odkúpeniu spoločnosťou AFC došlo až 23. novembra 2001 a ich nové vedenie sa okamžite dištancovalo od kartelu tým, že zaviedlo postupy zlučiteľnosti. Treba preto v prvom rade konštatovať, že žalobkyne nespochybňujú, že Komisia je oprávnená zohľadniť ako priťažujúcu okolnosť skutočnosť, že podnik pokračoval v účasti na porušovaní po začatí vyšetrovania vedeného v tomto ohľade. Ďalej, ako už bolo konštatované vyššie, bez ohľadu na vykonanie postupu zlučiteľnosti s právom Spoločenstva žalobkyne pokračovali v účasti na karteli po marci 2001. Argument, ktorý žalobkyne predložili, preto nemožno prijať.

106 Pokiaľ ide po štvrté o zvýšenie východiskovej sumy pokuty o 50 % uplatnené z dôvodu klamlivých informácií, ktoré poskytla spoločnosť AFC, z odôvodnenia č. 789 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia sa domnievala, že poskytnuté informácie ju uviedli do omylu, čo podľa nej treba kvalifikovať ako priťažujúcu okolnosť.

107 V tomto ohľade treba pripomenúť, že uvedené informácie pozostávali z vyhlásenia pripojeného k odpovedi spoločnosti AFC na oznámenie o výhradách, v ktorom pán R. (IBP Banninger Italia) uviedol, že počas dotknutého obdobia nebol v kontakte so spoločnosťou FRA.BO. Po jeho konfrontácii s niektorými faktúrami za telefón spoločnosti FRA.BO však svoju odpoveď upravil a uviedol, že si tieto kontakty nepamätá, a tiež tvrdil, že tieto kontakty nemali nijaké dôsledky s ohľadom na právo hospodárskej súťaže.

108 Treba uviesť, že bez ohľadu na skutočnosť, že ide o pokutu uloženú podľa článku 23 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 alebo článku 23 ods. 2 uvedeného nariadenia, môže byť pokuta uložená len vtedy, pokiaľ bol dotknutý akt spáchaný „úmyselne či z nedbanlivosti“. Navyše priťažujúce okolnosti umožňujú zohľadniť závažnosť účasti na porušovaní v prípade každého z dotknutých podnikov, pričom zvýšenie sumy pokuty z dôvodu priťažujúcej okolnosti musí byť primerané závažnosti vytýkaného správania.

109 Okrem toho skutočnosť, že nariadenie č. 1/2003 umožňuje Komisii, aby uložila pokutu vo výške najviac 1 % obratu podniku za obštrukcie alebo poskytnutie nesprávnych alebo zavádzajúcich informácií v odpovedi na žiadosť o informácie ako za samostatné porušenie, nespochybňuje možnosť zohľadniť to ako priťažujúcu okolnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 29. júna 2006, SGL Carbon/Komisia, C-308/04 P, Zb. s. I-5977, bod 64). Treba však spresniť, že stanovenie jednej z týchto dvoch kvalifikácií vylučuje možnosť stanoviť súčasne druhú kvalifikáciu, pokiaľ ide o to isté správanie.

110 Okrem toho v rozsahu, v akom žalobkyne uvádzajú, že zásada proporcionality bola porušená tým, že horné hranice uvedené v článku 23 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1/2003 sa líšia, Všeobecný súd nemôže súhlasiť s ich odôvodnením. Tieto dve ustanovenia sa totiž týkajú odlišných porušení.

111 V každom prípade článok 23 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 nemožno v prejednávanej veci uplatniť, keďže nejde o žiadosť alebo otázku položenú na základe článku 18 alebo článku 20 tohto nariadenia, ale o odpoveď na oznámenie o výhradách podanú v súvislosti s výkonom práva na obhajobu. Aj keď sa podniky môžu rozhodnúť, či odpovedia na žiadosti, ktoré im boli predložené podľa článku 18 ods. 1 nariadenia č. 1/2003, z článku 23 ods. 1 písm. a) uvedeného nariadenia vyplýva, že pokiaľ sa podniky rozhodli odpovedať, musia predložiť správne informácie. V tomto ohľade sa treba domnievať, že vzhľadom na štruktúru nariadenia č. 1/2003 sa povinnosť poskytnúť správne informácie použije aj v prípade odpovede na oznámenie o výhradách. Je pravda, že povinnosť odpovedať na oznámenie o výhradách neexistuje. Okrem toho výkon práva na obhajobu zahŕňa aj právo spochybniť dôkaznú hodnotu dokumentov, o ktoré sa Komisia opiera. Pokiaľ však podnik poskytuje iné informácie, ako je svedectvo, aby preukázal, že dôkazy predložené Komisiou v oznámení o výhradách sú nepravdivé, musia byť tieto informácie správne.

112 V prejednávanej veci spočíva priťažujúca okolnosť, ktorú Komisia zohľadnila, v poskytnutí klamlivých informácií. Komisia totiž spoločnosti AFC vytýka, že poprela existenciu telefonických hovorov a aj skutočnosť, že tieto hovory mali podľa Komisie protisúťažný charakter. Ako Komisia sama uznala na pojednávaní, bez tejto druhej skutočnosti mohli uvedené telefonické hovory zostať v dotknutej veci bez následkov a v dôsledku toho nepredstavovať priťažujúcu okolnosť.

113 Pokiaľ ide o prvú skutočnosť, treba poznamenať, že v prvom vyhlásení z 29. novembra pán R., ako už bolo uvedené v bode 107 tohto rozsudku, poprel existenciu týchto kontaktov. V tomto ohľade vyhlásil, že „sa domnieval, že pani [B.] uviedla, že s ním bola v telefonickom kontakte v období rokov 2001 až 2005, pravdepodobne obmedzenom na obdobie od roku 2001 do apríla 2004“, ale že to bolo „nesprávne“. V zmenenom

vyhlásení zo 17. marca 2006 s ohľadom na výpisy telefonických hovorov uviedol, že si tieto hovory nepamätá. Overil existenciu týchto hovorov vo výpisoch svojho mobilného telefónu, pokiaľ ide o obdobie od septembra 2002 do decembra 2003, ktoré potvrdili, že nevolal na telefónne čísla pani B.

114 V tomto ohľade treba poznamenať, že zodpovednosťou žalobkýň bolo overiť hodnovernosť vyhlásenia predtým, než pripojili odpoveď k oznámeniu o výhradách, alebo aspoň overiť dotknuté telefonické výpisy, ako to napokon bolo urobené na účely pozmeneného vyhlásenia pána R. V tomto zmysle by mohlo ísť o akt spôsobený z nedbanlivosti. Skutočnosť, že žalobkyne potom prijali interné opatrenia, v tomto ohľade nič nemení.

115 Pokiaľ však ide o druhú skutočnosť, treba konštatovať, že nijaký dôkaz nepotvrdzuje vyhlásenie spoločnosti FRA.BO, podľa ktorého sa s pánom R. (IBP Banninger Italia) uskutočňovali pravidelné telefonické rozhovory s protisúťažným cieľom (pozri tiež bod 69 tohto rozsudku). Z odpovede spoločnosti FRA.BO na oznámenie o výhradách totiž vyplýva, že pani P. a pani B. uviedli, že si nepamätajú obsah každého telefonického rozhovoru. Podľa uvedenej odpovede uviedli len to, že si všeobecne pamätajú, že došlo k mnohým telefonickým kontaktom vrátane tých, ktoré sa týkali diskusií s konkurentmi o cenách a podmienkach poskytovaných zákazníkom. Vo svojom vyhlásení pani B. iba uviedla, že si spomína, že s pani R. mala kontakty.

116 Z toho vyplýva, že aj keď bola existencia uvedených telefonických kontaktov preukázaná, nebolo preukázané, že ide o protisúťažné kontakty. Komisia sa teda nesprávne domnievala, že poskytnutie dotknutých informácií predstavuje priťažujúcu okolnosť.

117 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že bez ohľadu na otázku, či bola miera zvýšenia za okolností prejednávanej veci primeraná, Komisia nesprávne uplatnila zvýšenie východiskovej sumy pokuty o 50 %. Pokiaľ ide o vplyv na výšku pokuty, treba konštatovať, že výška pokuty uloženej žalobkyniam pritom zostáva nezmenená vzhľadom na použitie hornej hranice 10 % uvedenej v článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003.

118 Pokiaľ ide po piate o argument, podľa ktorého Komisia nedefinovala relevantný trh a odkázala len na „dotknutý výrobok", treba pripomenúť, že podľa judikatúry je trh, na ktorý sa vzťahuje rozhodnutie Komisie konštatujúce porušenie článku 81 ES, určený na základe dohôd a činností kartelu (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. júna 2005, Tokai Carbon a i./Komisia, T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03, neuverejnený v Zbierke, bod 90). Podľa odôvodnenia č. 634 napadnutého rozhodnutia vyšetrovanie Komisie ukázalo, že v rôznych okamihoch vykonávania kartelovej dohody boli všetky typy a všetky veľkosti tvaroviek vrátane tlakových tvaroviek predmetom protisúťažných rozhovorov. Okrem toho za predpokladu, že plastové tvarovky sú súčasťou trhu s tvarovkami, ako uvádza žalobkyňa, zo spisu nevyplýva, že boli súčasťou protisúťažných opatrení.

119 Pokiaľ ide po šieste o finančné problémy spoločnosti AFC a v rozsahu, v akom žalobkyne vytýkajú Komisii, že nezohľadnila ich schopnosť zaplatiť pokutu, treba sa domnievať, že tento argument nemožno prijať.

120 Po prvé Komisia nie je pri stanovení výšky pokuty povinná zohľadňovať stratovú finančnú situáciu dotknutého podniku, keďže uznanie takej povinnosti by viedlo k poskytnutiu neodôvodnenej súťažnej výhody podnikom, ktoré sú najmenej prispôsobené trhovým podmienkam (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora

z 8. novembra 1983, IAZ International Belgium a i./Komisia, 96/82 až 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 a 110/82, Zb. s. 3369, body 54 a 55, a Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný v bode 31 vyššie, bod 327).

121 Po druhé skutočnosť, že platobná schopnosť je konkrétne uvedená v bode 5 písm. b) usmernení, túto judikatúru nespochybňuje. Táto schopnosť totiž hrá úlohu len v „špecifickom sociálnom kontexte“ tvorenom dôsledkami, ktoré by zaplatenie pokuty mohlo mať najmä na zvýšenie nezamestnanosti alebo na poškodenie dodávateľských a odberateľských hospodárskych odvetví dotknutého podniku (rozsudok SGL Carbon/Komisia, už citovaný v bode 109 vyššie, bod 106).

122 Žalobkyne pritom nepredložili nijaký dôkaz, ktorý by mohol podložiť existenciu takého kontextu. Navyše ako subjekty, ktorým je určené oznámenie o výhradách, ktoré obsahovalo kvalifikáciu porušenia, od Komisie nevyžadovali, aby zohľadnila ich neschopnosť zaplatiť pokutu počas správneho konania.

123 Pokiaľ ide nakoniec o argumenty založené na nesprávnom uplatnení oznámenia o spolupráci z roku 1996 z dôvodu, že Komisia im odmietla priznať zníženie pokuty podľa ustanovení uvedených v oddieli D ods. 2 prvej a druhej zarážke uvedeného oznámenia, treba ich tiež zamietnuť. V tomto ohľade z judikatúry vyplýva, že zníženie pokuty v dôsledku spolupráce počas správneho konania je odôvodnené iba vtedy, ak konanie daného podniku umožnilo Komisii zistiť existenciu porušenia s menšími ťažkosťami a prípadne ho ukončiť (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora zo 16. novembra 2000, SCA Holding/Komisia, C-297/98 P, Zb. s. I-10101, bod 36). Z judikatúry tiež vyplýva, že zníženie na základe oznámenia o spolupráci z roku 1996

môže byť odôvodnené len vtedy, ak poskytnuté informácie a všeobecnejšie správanie predmetného podniku môžu byť v tomto ohľade považované za okolnosti preukazujúce skutočnú spoluprácu z jeho strany (rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný v bode 31 vyššie, body 388 až 403, najmä bod 395). Zo spisu pritom vyplýva, že spolupráca žalobkýň bola veľmi obmedzená.

124 V tomto ohľade treba po prvé uviesť, že AFC predložila žiadosť o zhovievavosť v mene skupiny vo veľmi pokročilej fáze konania a po žiadosti spoločnosti FRA.BO, ktorá už predložila priame dôkazy o porušení. Informácia poskytnutá spoločnosťou AFC síce Komisii pomohla preukázať existenciu porušenia za obdobie od júna 2003 do apríla 2004, keďže potvrdzuje informáciu poskytnutú spoločnosťou FRA.BO. AFC však uznala len obmedzený počet skutočností za obdobie, ktoré nasledovalo po kontrolách Komisie, a spochybňuje účasť IBP na porušení v tomto období.

125 Po druhé, aj keď informácia o stretnutí, ktoré sa uskutočnilo pri príležitosti veľtrhu v Essene, pochádzala od spoločnosti AFC, žalobkyne obsah tejto udalosti minimalizovali. To platí aj pre stretnutia, ktoré sa uskutočnili v rámci FNAS.

126 Nakoniec, žalobkyne sa v tejto súvislosti nemôžu odvolávať na legitímnu dôveru vo výsledok svojej žiadosti o zhovievavosť. Ustanovenia v oddieli E ods. 2 oznámenia o spolupráci z roku 1996 totiž uvádzajú, že až v okamihu prijatia rozhodnutia Komisia posúdi, či sú splnené podmienky uvedené v oddieli B, C alebo D uvedeného oznámenia.

127 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že treba zamietnuť druhý žalobný dôvod a v dôsledku toho aj žalobu ako celok bez toho, aby bolo potrebné vyhovieť návrhu na nariadenie opatrení na zabezpečenie priebehu konania alebo dôkazných prostriedkov, ktorý podali žalobkyne.

O trovách

128 Podľa článku 87 ods. 3 rokovacieho poriadku môže Všeobecný rozdeliť náhradu trov konania alebo rozhodnúť tak, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania, ak účastníci konania mali úspech len v časti predmetu konania, alebo z výnimočných dôvodov. Za okolností prejednávanej veci (pozri bod 117 vyššie) je opodstatnené rozhodnúť, že žalobkyne znášajú svoje vlastné trovy konania a sú povinné nahradiť 80 % trov konania vynaložených Komisiou a že Komisia znáša 20 % svojich vlastných trov konania.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (ôsma komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta.

2. IBP Ltd a International Building Products France SA znášajú svoje vlastné trovy konania a sú povinné nahradiť 80 % trov konania vynaložených Európskou komisiou. Znášajú aj svoje vlastné trovy konania o nariadení predbežného opatrenia a sú povinné nahradiť trovy, ktoré v tomto konaní vynaložila Komisia.

3. Komisia znáša 20 % svojich vlastných trov konania.

Martins Ribeiro Wahl Dittrich

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 24. marca 2011.

Podpisy